

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

THE RELATIONSHIP BETWEEN SUPER LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND PERFORMANCE STANDARD OF TEACHERS IN INTERNATIONAL SCHOOL, BANGKOK METROPOLITAN

บายศรี วิวัฒน์นัสกุล¹, รศ.ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ², รศ.ดร.สุชาดา นันทะไชย³

Baisri Wivatmanasakol¹, Assoc.Dr.Wisut Wichitputchraporn², Assoc.Dr.Suchada Nanthachai³

¹นิสิตมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร 2) มาตรฐานการปฏิบัติงานครู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน เป็นผู้อำนวยการและครูไทยในแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบเจ็ดองค์ประกอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการกำหนดทางสร้างสรรค์ การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) มาตรฐานการปฏิบัติงานครู โดยรวมอยู่ในระดับสูงเชิงบวก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการปฏิบัติงานครู และด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนนานาชาติ, มาตรฐานการปฏิบัติงานครู

Abstract

The purposes of this study was to study: 1) Super leadership of school administrators of International Schools, Bangkok; 2) Performance Standard of Teacher of International School, Bangkok and 3) The Relationship between Super leadership of School Administrator and Performance Standard of Thai teachers in the schools. The data providers of 172 were of school directors and Thai teachers. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and pear correlation coefficient.

The results of the research were as follows. 1) The super leadership of the school administrators, consisting of seven components was overall at the high level. Those components were ranked, In descending order, as: is becoming a self-leader, facilitate a self-leadership culture, create positive thought patterns, promote self – leadership through teamwork ,developing self-leadership through reward and constructive reprimand, encouraging self-set goals, and modeling self-leadership 2) Standard of teachers, consisting of three components, was overall at the high level. Those components were ranked, in descending order, as: relationship with parents and community, teacher's duty, and learning management. 3) The relationship between the super leadership of school administrators and performance standard of teachers was high with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords : Super leadership, School administrators, International school, Performance standard of teacher

ภูมิหลัง

การศึกษาไทยในปัจจุบันได้ก้าวไปสู่ยุคแห่งโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งการเป็นโลกการศึกษาที่ไร้พรมแดน [1] ซึ่งการปรับเปลี่ยนเพื่อการแข่งขันเพื่อให้ทันต่อสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง การที่ประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมขนาดใหญ่จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อที่จะสามารถอยู่รอดในสภาวะการณปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การพัฒนาคนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทยให้มีศักยภาพพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกได้อย่างมั่นใจ [2] สิ่งที่สำคัญ คือ ทุกภาคส่วนในสังคมต้องผสานความร่วมมือขับเคลื่อนการศึกษาไทยให้ก้าวไปสู่เวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพราะฉะนั้นโจทย์ที่สำคัญของการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย คือ การศึกษาต้องเดินหน้าสู่การสร้างการพัฒนาเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับสังคมโลกที่มีความก้าวหน้าทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทำให้โลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว การสร้างและพัฒนาให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถมีทักษะ ความถนัดและความชำนาญพร้อมที่จะขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าการพัฒนาคนให้มีความรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่งกว่าทรัพยากรอื่นใด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลทุกระดับไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารระดับโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีความสำนึกต่อบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมมากขึ้นเพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอของการเป็นประชากรที่มีคุณภาพและตอบโจทย์โลกในปัจจุบันซึ่งในโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำและเป็นกุญแจที่สำคัญของการทำให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากองค์กรหรือหน่วยงานใดปราศจากผู้นำแล้ว องค์กรหรือหน่วยนั้นจะขาดเข็มทิศนำทางไปสู่ความสำเร็จ [3] ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความตระหนักในตนเองและเข้าร่วมการพัฒนาและปรับเปลี่ยนองค์กรให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจึงต้องแสดงภาวะผู้นำที่ทำให้ครูทุกคนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อย่างไรก็ตามแนวโน้มการเจริญเติบโตของโรงเรียนนานาชาติย้อนหลัง 8 ปี มีอัตราเฉลี่ย 12% ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตที่สูงขึ้น โดยดูได้จากการขยายของโรงเรียนนานาชาติทั่วประเทศที่มีจำนวนมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่เข้ามาเรียนโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้น 4-6% ต่อปี ข้อมูลจาก

สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้จากปี 2560 มีจำนวนโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นถึง 18-20% นับเป็นการขยายตัวแบบก้าวกระโดด [4] จากแนวโน้มการเติบโตของโรงเรียนนานาชาติทำให้เห็นได้ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะสามารถยกระดับให้ครูไทยมีการปฏิบัติงานที่มีศักยภาพมากขึ้น ทั้งนี้โรงเรียนนานาชาติยังมีเป้าหมายเพื่อผลิตผู้เรียนสู่สากลได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพทัดเทียมโรงเรียนในต่างประเทศอีกด้วย

ในปัจจุบันครูโรงเรียนนานาชาติจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เนื่องจากครูในสังกัดโรงเรียนนานาชาติจำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา จึงต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภาที่กำหนดตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2562 [5] ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานครู มีประเด็น ต่อไปนี้ (ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู (ข) การจัดการเรียนรู้ (ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้การทำให้ครูได้มาตรฐานตามที่กำหนดจำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อนจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้ภาวะผู้นำเพราะหากสถานศึกษามีผู้นำที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการและการบริหารก็สามารถกระตุ้นหรือจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้บุคลากรยอมรับในผู้บริหารรวมทั้งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน [6] ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการแสดงภาวะผู้นำในการบริหารและจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งในการกำหนดนโยบายและวางแผนรวมถึงการติดตามผลการปฏิบัติงาน หากผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีและหลักการบริหารไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมย่อมได้รับความร่วมมือและสามารถบริหารงานได้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Manz & Sims [7] ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้พฤติกรรมผู้นำแบบผู้นำเหนือผู้นำ (Super leadership) โดยนำกระบวนการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่จะทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองมาใช้ในการบริหาร ซึ่งมี 7 ขั้นตอน ได้แก่ การทำบุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการทำหน้าที่ทางสร้างสรรค์ การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง [8] ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการพัฒนาภาวะผู้นำเหนือผู้นำเชื่อว่าจะช่วยให้ผู้บริหารได้ใช้ความรู้ความสามารถและศักยภาพการบริหารสถานศึกษาในการสร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำโดยมีการกระตุ้นผู้ตามให้เป็นผู้นำด้วยเช่นกัน หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า การฝึกผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความรู้ความสามารถ หากผู้บริหารใช้บทบาทภาวะผู้นำแบบดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมเชื่อได้ว่าการบริหารงานโรงเรียนจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการนำไปพัฒนาให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษามาตรฐานการปฏิบัติงานครูไทย โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู
โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) การทำบุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการตำหนิต่างสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

2. มาตรฐานการปฏิบัติงานครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 109 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยใช้กำหนดขนาดตัวอย่างจากการใช้ตารางของ Krejcie & Morgan [9] ได้ตัวอย่างจำนวน 86 โรงเรียน ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนานาชาติ และครูไทย โรงเรียนละ 2 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 172 คน

วิธีการสุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากและคำนวณตามสัดส่วนให้ได้ตามตัวอย่างที่กำหนด

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และสร้างข้อคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถาม
2. ยกร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามกรอบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิต่างสร้างสรรค์ การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการทดลองแบบสอบถาม (try out) และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยประกอบการทำโครงการค้นคว้าอิสระ
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายในสองอาทิตย์ทางไปรษณีย์

3. ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป และหากพบว่าโรงเรียนยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจากกรอบแนวคิด คือ แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุ และตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กำหนดการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของชูศรี วงศ์รัตน์ [10] มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อคำถามภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของ Manz & Sims [7] ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและคำนิทางสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อคำถามการปฏิบัติงานครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2562 [5] ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ การจัดการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 ผู้ศึกษาปรับปรุงข้อคำถามในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะจึงได้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้น 50 ข้อ ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและพร้อมที่จะนำแบบสอบถามไปสู่ขั้นตอนการทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) [11] ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาคแต่ละแบบวัด เท่ากับ 0.78

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และมาตรฐานปฏิบัติงานครู โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
4. วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) [12] ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแนวของ บุญชม ศรีสะอาด [13] ดังนี้ ต่ำกว่า 0.30 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ, 0.31 – 0.70 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับระดับปานกลาง, 0.71 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุดคือการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง รองลงมาคือการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ส่วนการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. ระดับความคิดเห็นต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานครูไทย โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุดคือความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือการจัดทำหน้าที่ครู ส่วนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร พบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับสูงเชิงบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเหนือผู้นำด้านการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวกมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเหนือผู้นำในด้านการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวกสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

1. จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองนั้นมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมและแนะนำให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสามารถเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่นได้ และครูสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการทำงานที่เป็นระบบและมีสัดส่วนที่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญจุฑา บุญลือ [14] ที่ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ซึ่งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง

มาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

2. จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดแสดงว่าครูมีกิจกรรมในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนอยู่เสมอ โดยเฉพาะแนวคิดของโรงเรียนนานาชาติที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพราะเชื่อว่ารากฐานการพัฒนาคนมาจากครอบครัว ดังนั้น การร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนจึงสามารถนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชลธิชา สุขเจริญ [15] ที่ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ซึ่งสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติงานครู
โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

3. จากผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู มีความสัมพันธ์ในระดับสูงเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีภาวะผู้นำเหนือผู้นำในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและความสามารถในการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้มาตรฐานการปฏิบัติงานครูดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พิชัย ลิ้มเฉลิม [16] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ผลการวิจัยพบว่าการบริหารมีทิศทางไปในทางที่เหมาะสมเป็นที่พึงพอใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจจนประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบยังพบว่าการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวกมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารนั้นให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์โดยมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและตระหนักถึงปัญหาและวิธีแก้ อย่างมีเหตุผล สามารถตัดสินใจและนำแนวคิด ทฤษฎีในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการสร้างรูปแบบความคิดที่ดีและปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้น ซึ่งการแสดงรูปแบบความคิดที่สร้างสรรค์ ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในทางบวกเพื่อสามารถนำความคิดใหม่ๆ มาปฏิบัติงาน ซึ่งโรงเรียนนานาชาตินั้นมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ดังนั้นการส่งเสริมให้ครูมีรูปแบบความคิดที่ดีและสร้างสรรค์นั้นจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จากผลการศึกษากภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย พบว่า โดยเฉพาะการกระตุ้นให้ครูมีพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงเป็นแบบอย่างในการพัฒนาดตนเองและเรียนรู้ให้ครูได้รู้เพื่อนำความรู้ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน

1.2 จากผลการศึกษามาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการเรียนรู้แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการจัดการเรียนรู้บูรณาการที่มีความหลากหลาย

1.3 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานครู โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างรูปแบบความคิดทางบวกมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้ครูได้สร้างสรรค์นวัตกรรมในการเรียนการสอนและมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรเป็นต้นแบบแสดงให้ครูเป็นผู้นำตนเอง ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำในโรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

2.2 จากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด จึงควรมีการวิจัยในเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพมหานคร

2.3 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานครูอยู่ในระดับมากจึงควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานครู

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิจารย์ พานิช. (2558). แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. หาดใหญ่: สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [2] สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2541). พฤติกรรมองค์การ:ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). ภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- [4] สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ กลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ.(2561,มกราคม). ธุรกิจบริการ การศึกษานานาชาติ. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2561, จาก http://www.ditp.go.th/contents_attach/211456/211456.pdf
- [5] ครุสภา. (2562). ข้อบังคับครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562, จาก http://www.ksp.or.th/ksp2018/wp-content/uploads/2018/11/T_0018.pdf
- [6] ทิมมิกา เครือเนตร. (2554). ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. ถ่ายเอกสาร.

- [7] Manz, C.C. & Sims, H.P.Jr (1991). *Leading workers to lead themselves : The external Leadership of self managing work teams*. San Francisco : Berrett-Koehler.
- [8] ศศิลักษณ์ บุษยะพินิจ. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- [9] Krejcie, R. V.& Morgan, D. W. (Autumn 1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*. 30(3), p.607-610.
- [10] ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: บริษัทฐานบัณฑิต.
- [11] Cronbach, L. J. (1970). *Essential of Psychological Test* (5thed.). New York: Harper Collins.
- [12] Person, J. L. (1993). *An examination of the relationship between participative management And perceived institutional effectiveness in North Carolina community college*. Dissertation abstracts international.
- [13] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [14] ณัฐภูมิ บุญลือ. (2560). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- [15] ชลธิชา สุขเจริญ. (2556). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพโรงเรียนกลุ่มบางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- [16] พิชัย ลิ้มเฉลิม. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.